

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורבב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

א. דיני מלחמה ומצור

י. דיני רוצח והבדלת ערי מקלט

ב. דיני נביאים

כ. דיני המשפט

ל. דיני שימת מלך

ל. דין עגלה ערופה

מ. איסור כל מיני כישוף

ע. מתנות הכהונה ועבודת הלויים

פ. איסור לעבוד ע"ז

ר. סדר היציאה למלחמת הרשות

ר. הכרעת הסנהדרין במחלוקות בי"ד

ש. דיני עדים זוממים

שאלה לשולחן השבת

"רק לא ירבה לו נשים"

כתב הרמב"ם (הלכות מלכים פ"ג ה"ג) שאם עבר המלך על לאו זה והוסיף נשים, לוקה.

ויש לבאר כיצד ילקוהו בבי"ד, והלא כל ישראל ובכללם שליח הבי"ד מצווים ביראת המלך, שהרי נדרש מהפסוק: "שום תשים עליך מלך" - שתהא אימתו עליך, וכמו שבן אינו יכול להלקות את אביו מחמת יראתו, כך גם אף אחד לא יוכל להלקות את המלך אף אם ירבה לו נשים?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"לא תסור מן הדבר אשר ידריך ימין ושמאל"

'אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין' (רש"י)

א. מצאנו הרבה דרשות של חז"ל שדרשו על שי"ן ימנית שהיא שמאלית ולהיפך [כמו הדרשה המפורסמת: 'עשר תעשר', עשר - בשביל שתתעשר], ומי שאינו בן תורה חושב שזה הפוך. (פני משה) ב. בימי משה רבינו הייתה השכינה שורה על ראשם של ישראל, וכשהיו משתחוים לימין שכינה, זה היה גם צד ימין שלהם. אבל על הדור הבא אחריו והלאה, עליהם נאמר: 'שויתי ד' לגדי תמיד'. ומעתה, אם רוצה להשתחוות לימין שכינה הרי זה כנגד צד שמאל שלו, ולא כפי שהיה בעבר. (חתם סופר) ג. לגבי ההלכה המסופקת היכן יניח אדם שעושה כל מלאכתו ביד אחת וכותב בידו האחרת, האם עליו להניח תפילין על יד ימין או שמאל, שנפסק ברמ"א (או"ח סי' כז) שיניח על היד שאינו כותב בה שהיא היד הפחות חשובה. ורואים שיש הלכות שפוסקים בהם על שמאל שהוא ימין ולהפך. (דברי חנוך)

"על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת"

הלשון 'יומת המת' קצת קשה, שלכאורה עדיין הוא חי ומדוע שנכנה אותו בתואר 'מת'? במשנה (סנהדרין פא.) כתוב שהמתחייב בשתי מיתות בית דין, נידון בחמורה מהן. ובגמרא שם הוסיפו שאף אם נידון תחילה על החטא הקל ונתחייב מיתה - חוזרים ודנים אותו שנית על החמורה כדי להמיתו במיתה חמורה יותר. והקשו התוספות שם כיצד אנו יכולים לדון אותו בשנית על החטא החמור, והרי העדים שבאים לחייבו כעת מעידים 'עדות שאי אתה יכול להזימה' משום שאף בלא עדותם הוא כבר חייב מיתה? ותירצו, שמדובר במקרה שעבר את העבירה השניה בפני בית דין, וכשביט דין דנים על פי ראיותם, אין צורך שתהיה עדות ברת הזמה. כעת, נבאר את הפסוק באופן שעוסק בשני אופני חיוב מיתה: מי שלא חייב עדיין מיתה, מתחייב הוא מיתה על פי ב' עדים, אבל מי שכבר חייב מיתה קלה (וכבר נחשב 'מת') ורוצים אנו לדון אותו למיתה חמורה על עבירה חדשה שעבר, לשם כך צריכים אנו שלשה עדים לפחות: בית הדין בעצמם שיראו את המעשה. (פניני קדם)

"שום תשים עליך מלך"

יש לדון, מפני מה מי שנתמנה למלך על ישראל, אינו מברך 'ברוך שעשני מלך' בברכות השחר, כמו שאנו מברכים שלא עשני גוי ושלא עשני עבד שהרי יש לכל אחד מצוות יתירות על חברו, ואף למלך יש מצוות יתירות משאר המון העם, כגון כתיבת ס"ת ואיסור ריבוי נשים וכדומה, אם כן, לכאורה אף המלך יהיה חייב בברכת ברוך שעשני מלך? ויש לומר: א. לא מברכים על דבר שיכול לרדת ממעלתו, שהרי העם יכולים להדיחו ממלכותו. ב. אם יברך כך, יש יותר חשש שירום לבבו, ולכן לא תיקנו ברכה זו. ג. ברכות אלו נתקנו על מי שבדרגתו מחמת ההולדה שלו כך ולא מצד דברים אחרים. ד. עיקר בקשת ישראל למלך, בחטא היה יסודו ולכן לא תיקנו ברכה על המלוכה. ה. היה עדיף לו שלא יהיה מלך. ו. למלך יש גם מצוות שהוא חסר. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל"שאלה לשולחן שבת" תשפ"ד)

זמן חדש
לספר
חדש!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

העלון מוקדש לע"נ
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה.

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.

וז ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. אסור ליטע אותה
- ב. רוצח בשגגה הוא מי שרצח ____ דעת
- ג. רודף אחר הרוצח, להורגו בעזות מצח
- ד. יש לתת לכהן את ראשית ____
- ה. יום מתן תורה נקרא גם "יום ____"
- ו. "השוחד יעור עיני חכמים ____ דברי צדיקים"
- ז. הם עורפים את העגלה
- ח. סוג קוסם אסור
- ט. במלחמת הרשות הם חלק מהביזה
- י. סוג קוסם אסור
- כ. אחד מעממי ארץ ישראל
- ל. אסור למלך להרבות לו נשים כדי שלא יסור -
- מ. שלושה סוגי קוסמים אסורים
- נ. איש שכזה, למלחמת הרשות לא יוצא
- ס. למלך אסור להרבות לעצמו מהם
- ע. יש לקרוא אליה לשלום לפני שתלחם בה
- פ. "כפר לעמך ישראל אשר ____ ד'"
- צ. אסור להשתחוות להם, וממש אין בהם
- ק. ממתנות הכהונה הניתנים מבשר הזבח
- ר. יש לבער אותו מקרבנו
- ש. שני סוגי אנשים האחראים למשפט
- ת. כך תהיה עם ד' אלוֹקִיךָ

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. איש שכזה, למלחמת הרשות לא יוצא
- ב. איש שכזה, למלחמת הרשות לא יוצא
- ג. "לא ____ גבול רעך"
- ד. אסור לשופט לקחת אותו
- ה. מצווה הנעשית כשנמצא חלל בשדה
- ו. "____ לא ____ את הדם הזה"
- ז. ממתנות הכהונה - ראשית ה____
- ח. הוא נס מפני גואל הדם
- ט. בני צריכים להבדיל בא"י 3 ערי ____
- י. לשבט זה אין חלק ונחלה בא"י
- ך. יש להכין את ה____ לערי המקלט
- ל. "____ מן העץ ומצא את רעהו ומת"
- ם. ממתנות הכהונה הניתנים מבשר הזבח
- ן. יש לערוף את העגלה ליד נחל ____
- ס. עד שקר הוא 'עד ____'
- ע. ממתנות הכהונה הניתנים מבשר הזבח
- ף. למלך אסור להרבות לעצמו מאד
- ץ. האדם נמשל ל____ השדה
- ק. יש לרדוף אחריו במשפט
- ר. מלך צריך לכתוב לו את התורה על -
- ש. אסור להשתחוות לה
- ת. אסור ____ עץ מאכל

ואלה שמות

"שופטים"

מי היה השופט הראשון בתקופת השופטים, ומה היו שמותיו וכינויו? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

אמר ר' יוחנן: לעולם ישתדל אדם לרוץ לקראת מלכי ישראל, ולא לקראת מלכי ישראל בלבד, אלא אפילו לקראת מלכי עובדי כוכבים, מפני שאם יזכה יבחין בין מלכי ישראל למלכי עובדי כוכבים. פעם אחת היו הולכים כל הציבור לקבל את פני המלך, ונלווה עמם רב ששת שהיה עיוור. נטפל אליו צדוקי אחד ואמר לו: 'כדים שלמים הולכים לנחל להתמלא, אבל כדים שבורים להיכן ילכו?' (דהיינו מפני מה הולך הוא לקבל פני המלך אם ממילא אינו יכול לראותו) אמר לו: 'בא וראה שאדע יותר ממך!' והלכו. כשנשמע קול השאון של הכת הראשונה מפמליית המלך שחלפה על פניהם אמר הצדוקי לרב ששת: 'הנה בא המלך!' אמר לו רב ששת: 'לא בא עדיין'. וכן בכת השנייה שעברה לפניהם כשאמר הצדוקי שבא המלך השיב לו רב ששת שטרם עבר המלך. אך כשהגיעה הכת השלישית וחלפה בדומיה, פתח רב ששת ואמר: 'ודאי עכשיו בא המלך!' שאלו הצדוקי: 'מנין לך זאת?' ענה רב ששת: 'מפני שמלכות בשר ודם דומה היא למלכות שמים, שכתוב: "צא ועמדת בהר לפני ד', והנה ד' עובר ורוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים לפני ד' לא ברוח ד'. ואחר הרוח רעש, לא ברעש ד'. ואחר הרעש אש, לא באש ד'. ואחר האש קול דממה דקה"! עמד רב ששת ובייך על המלך: "ברוך שחלק מכבודו לבריותיו". שב והקניטו הצדוקי: 'על מה שאינך רואה, אתה מברך?!' ומה היה בסופו של אותו הצדוקי? יש האומרים ש'חברים' (רשעים) ניקרו את עיניו, ויש האומרים שרב ששת נתן את עיניו בו ונעשה גל של עצמות. (ע"פ ברכות נח.)

מילה בפרשה

לגיבוש סגל העובדים,
הובא אחד הידידים,
הקוסם הכפול הרשים,
ולנכד יעקב נתן נחשים.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

"הירא ורך הלבב" - 'תנא סח בין תפילה לתפילה עבירה היא בידו וחוזר עליה מערכי המלחמה'. (מנחות לו.)
 כיצד יתכן שגורה לאדם להניח תפילין של ראש לפני תפילין של יד, ויחלוץ קודם את של יד?
 * * *

"תמים תהיה עם ד' אלקיך"

מסופר שר' חיים ברלין שאל את הגרי"ז מבריסק, אחרי שזכה ללמוד ממנו את אופן עשיית גורל הגר"א, האם עשה כבר פעם גורל זה. וענה לו שעשה פעם אחת, ועלה לו הפסוק: "תמים תהיה עם ה' אלקיך". (כרם חמד)
 * * *

"ארי"ה (ראשי תיבות - אלו ראש השנה יום כיפור הושענא רבה) שאג מי לא יירא. - לרמז על אלו הזמנים שהחודש הזה הוא זמן מוכן לשבים, לכן הירא דבר ד' בכל החודש הזה ישב קודם סעודתו וקודם שיגתו וישתומם ויפשפש במעשיו ולהתוודות עליהם, ושב ורפא לו (מטה משה).

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תתור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל"
2. "ואשר יבא את רעהו ביער לחטב עצים ונדהה ידו בגרזן לכרת העץ ונשל העץ מן הברזל ומצא את רעהו ומת הוא ינוס אל אחת הערים האלה וחי"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: איזה בעל חיים הולך בעצמו כדי לטבול? - החסידה. (אדרת אליהו על הפרשה) **לסדר את הפרשה** - "כפר לעמך ישראל". **חידון א' ת'** - אשרה, בבלי, גואל הדם, דגנך, הקהל, ויסלף, זקני העם, חובר חבר, טף, ידעוני, כנעני, לבבו, מעונן מכשף מנחש, נטע כרם, סוסים, עיר, פדית, צבא השמים, קיבה, רע, שופטים שוטרים, תמים. **חידון א' ת' הפוך** - ירא, רך לבב, תסיג, שוחד, עגלה ערופה, וענו ואמרו ידינו שפכו, גז, רוצח, מקלט, לוי, דרך, ונשל הברזל, לחיים, איתן, חמס, זרוע, כסף, עץ, צדק, ספר, שמש, להשחית (לכרות). **ואלה שמות** - עתניאל בן קנז שנקרא כן משום שענאו קל, וכן נקרא יעבץ משום שיעץ וריבץ תורה בישראל, ומה שמו? יהודה אחי שמעון שמו. (תמורה טז.) **שעשועי דאורייתא** - "וירא יעקב את פני לבן והנה איננו עמו כתמול שלשום", משה: "לא איש דברים אנכי גם מתמול גם משלשם", "שור נגח הוא מתמול שלשום". 1. "על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת לא יומת על פי עד אחד". "לא יקום עד אחד באיש לכל עון ולכל חטאת בכל חטא אשר יחטא על פי שני עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר". 2. "ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר". 3. "נביא מקרבך מאחריך כמוני יקים לך ד' אלקיך אליו תשמעון". 4. מצוות ערי מקלט: "שלוש ערים תבדיל לך", "לאמר שלש ערים תבדיל לך", "ושלשת את גבול ארצך", "עוד שלש ערים", "על השלש האלה". 5. שור. 6. "ובא", "אוב". **מילה בפרשה ראה** - אות. "בנפש מלאה רצון" - כמו שכתוב בפרשה 'בכל אות נפשך', "שירבט סימן נכון" - סימן = אות, "וכתב בשטר במפורש" - שטר = אות (שטרות = אותיות), "שיערוך מופת כנדרש" - מופת = אות. **טמונות בפרשה** - 1. "קוסם קסמים" (יח"י). 2. החפץ חיים רומז לשלושת הפסוקים שכתוב בהם "מי האיש" (כו), כמו בפסוק 'מי האיש החפץ חיים' 3. "לבלתי ירום לבבו" (יז, כ). 4. 'אלו אוהזי העינים' (רש"י יח"י). 5. אסור למלך להרבות לו סוסים ונשים (מלכות) (יז, טז). 6. במחלף לעיתים יש מצב ש'ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין' (רש"י יז, יא). 7. "לא תטע לך אשרה כל עץ" (טז, כא). 8. כמויות של עדים בקבוצות שונות (יט, טז). 9. מצוות בל תשחית (כ, יט). 10. "בנה בית" (כ, כה). 11. שום על אגוז מלך: "שום תשים עליך מלך" (יז, טו). 12. 'אזהרה לדין שלא יהא... אחד עומד ואחד יושב' (רש"י יט, טז). 13. "יחם לבבו" (יט, טו). 14. "ועיניו לא ראו" (כא, ז). 15. גניבת קרקע - "לא תסיג גבול רעך" (יט, יד). **טמונות בהפטר** - 1. "סורו סורו צאו משם" (גב, יא). 2. "ויהמו גליו" (נא, טו). 3. "אל תגעו" (גב, יא). 4. "חציר ינתן" (נא, יב). **שאלה לשלח השבת בלק** - שאלנו: מדוע באמת לא יכל בלעם פשוט לברך את עצמו שיהיה לו אוצרות של כסף וזהב, ולמה הוצרך לבלק שישלם לו? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: א. כל מה שרצה כסף, זה כדי שלאחרים יחסר (-וראה שרצה את מלא ביתו של בלק דווקא). ב. בדרכי הכישוף והטומאה, לא שייך לברך או לקלל את עצמו. ג. רק מי שכבר מבורך - בירך, אך כל כוחו היה לקלל. וידע שהוא לא נולד במזל של עושר. ד. היה כבר עשיר גדול מכח ברכת עצמו, אך לא הסתפק בזה ורצה עוד ועוד.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חיזוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
'בקר חולים' (רש"י יד, ה)

הפטרת שופטים "אנכי אנכי" (ישעיהו נא' יב' - נב' יב')

טמונות בהפטרה

